

En Ansøgning fra Johan Ludvig Heiberg.

Meddelt af E. Marquard.

Nedenstaaende Ansøgning fra Johan Ludvig Heiberg om Stillingen som Chargé d'Affaires ved det portugisiske Hof i Brasilien findes i Rigsarkivet i Departementet for udenrigske Anliggender: Brasilien I d. Korrespondancesager vedrørende det danske Gesandtskab i Brasilien. Til Forstaaelse af den meddeles følgende:

I Portugal var efter Kong Josef I.'s Død i 1777 hans Datter Maria I. kommet paa Tronen. Hun blev imidlertid sindssyg i 1792 og maatte overlade Landets Styrelse til sin Søn Johan som Prinsregent. Under Napoleonstidens Uro rykkede Junot i Spidsen for en fransk Hær i 1807 ind i Portugal for at afsætte Huset Bragança, men forinden havde Hoffet allerede begivet sig til Brasilien, hvor Johan VI. blev, først som Prinsregent og fra sin Moders Død i 1816 som Konge af Portugal og Brasilien, til 1821.

Danmark havde dengang i en Aarrække ikke haft nogen diplomatisk Repræsentant i Portugal, idet den danske Chargé d'Affaires C. H. Stub, der var bleven accrediteret den 31. Maj 1805, var afgaaet ved Døden i Lissabon den 12. Marts 1806. Den 22. August s. A. blev Kammerjunker Christian Baron v. Bülow accrediteret som Chargé d'Affaires ved det portugisiske Hof, men han tiltraadte ikke Posten, og hans Udnævnelse annulleredes ved kgl. Resolution af 26. Februar 1808.

Pladsen henstod saa ubesat i en Aarrække. Først den 23. April 1816 blev ved kgl. Resolution fhv. Konsulatssekretær i Filadelfia Christian Lauritz Jeger udnævnt til Chargé d'Affaires ved Hoffet i Rio Janeiro med Forpligtelse til tillige at fungere som Generalkonsul. Allerede faa Maaneder efter søgte han af Helbredshensyn om Afsked fra denne Stilling og fik den tilstaaet ved kgl. Resolution af 14. August 1816.

Paa dette Tidspunkt, i September Maaned, er det, at Heiberg søger Embedet. Heiberg nærede jo i Aarene omkring 1816 stærk Interesse for italiensk og spansk Digtning; hans Doktordisputats, der udkom i 1817, handlede »om spansk dramatisk Litteratur, fornemmelig om Calderon«, og samme Aar skrev han under Paavirkning af denne Digter Dramaet: »Dristig vovet halvt er vundet«. Men med Hensyn til sin fremtidige Løbebane stod han ganske usikker. Han nærede et vist Ønske om at søge ind i den diplomatiske Karriere og havde maaske haabet at finde Støtte for dette hos Faderens gamle Ven Udenrigsminister Niels Rosenkrantz, og Posten i Rio Janeiro var ingenlunde daarligt aflagt; Jeger var bleven ansat med en aarlig Gage af 6000 Rbdlr. rede Sølv og 3000 Rbdlr. i Rejsepenge. Iøvrigt gør han selv paa en i en Embedsansøgning ikke helt almindelig Maade rede for sine Motiver. Helt beskedent var det jo heller ikke straks at søge om en saa høj Post som en Chargé d'Affaires'.

Han havde ikke Held med sig. Ansøgningen bærer den korte Paategning: »Lægges bort«. Man kommer til at tænke paa den i Biografisk Leksikon i Heibergs Biografi omtalte, tilsyneladende spøgende Ytring af Udenrigsminister Niels Rosenkrantz til Heiberg om, at det, naar det gjaldt om at komme ind i den diplomatiske Karriere, mindre kom an paa Sprogfærdighed og andre Kundskaber end paa at være af god gammel Adel. Paategningen er i sin Knaphed ganske i samme Aand som Rosenkrantzes Ytring. Han har sikkert ikke betragtet Heiberg som egnet til at være Diplomat, og har temmelig sikkert haft Ret heri. Det kan vel nok betragtes som ret givet, at den i Diplomatiets Kunst ganske uskoledede unge Heiberg, der tilmed selv indrømmer sine utilstrækkelige Kundskaber i Fransk, næppe paa tilfredsstillende Maade kunde have bestridt denne ingenlunde helt uvigtige Post.

Stillingen blev Aaret efter ved kgl. Resolution af 1. Marts 1817 besat med Legationsraad, Kammerherre Olinto Dal Borgo di Primo.

Til Kongen.

Allernaadigste Konge!

Den Pligt, der allerede som Borger i Staten paaligger mig, den at stræbe efter en Embedsstilling, i hvilken jeg kan anvende de mig forundte Evner, ihvor ringe de end maatte være, til min Konges og mit Fædrelands Tilfredshed; denne Pligt har dobbelt Gyldighed for mig, hvem Deres Kongelige Majestæts Mildhed allernaadigst har tilstaaet en Understøttelse til Hjælp under mine Studeringer, en Understøttelse, som jeg bør stræbe at gjøre saa kort som muligt, ved at danne mig for et Kongeligt Embede, i hvilket jeg ikke skal vedblive at tage uden at give, men tør gjøre mig Haab om, ved Flid og Bestræbelser at tilbagebetale noget af min Gjæld til Deres Kongelige Majestæts Naade.

Men da den gode Villie mægtigen lettes ved Lyst og Tilbøielighed til den Gjenstand, saa vil det ikke kunne ansees for egenkjerligt, naar jeg attraaer en Stilling, som tillige smigrer min Tilbøielighed, og hvis Vanskeligheder kunde lettes ved min Lyst til at overvinde dem. Det vil derfor ikke undre Deres Kongelige Majestæt, at jeg, som et ungt Menneske, der især har Lyst til at gjøre Bekjendtskab med fremmede Folkeslag og Lande, allerunderdanigst vover at ansøge Deres Majestæt om en Post, til hvilken desuden neppe nogen af Landets ældre eller allerede fortjente Mænd maatte have Lyst at concurrere, nemlig den nu ledige Plads for en Kongelig Dansk Chargé d'Affaires ved Hoffet i Rio Janeiro.

Jeg tør smigre mig med, at det Yndlingsstudium, som jeg med Lidenskab har dyrket, det spanske Sprog, vil være mig en ikke aldeles ubetydelig Anbefaling. Det portugisiske, hvilket jeg

mindre har lagt mig efter, er meget hurtigt lært ved Hjælp af det Spanske, Italienske og Latinske, hvilke jeg iforveien besidder. Den diplomatiske Correspondance i det franske Sprog frygter jeg ikke for at paatage mig, og hvad der ellers kunde mangle mig i Henseende til et nøiere Bekjendtskab med Forretningernes Gang, deri skulde jeg med største Flid øve mig i forestaaende Vinter, ifald jeg turde gjøre mig Haab om at opnaae det tilsigtede Formaal.

Hvad der dobbelt bidrager til, at jeg netop vil finde mig lykkelig ved denne fremfor ved nogen anden diplomatisk Post, hvorom jeg for Øjeblikket kan gjøre mig Haab, er den Omstændighed, at jeg med den Gage, som Deres Majestæt allernaadigst har tillagt Embedet, kan føre min Moder med mig til Stedct, og sørge for hendes Udkomme, hvilket under hendes nuværende Stilling, uagtet den hende allernaadigst tilstaaede Pension, er forbundet med megen Næringsorg. Denne Grund, endskjøndt den ikke er hentet af den Søgendes Duelighed, vil dog ikke desto mindre være en talende Anbefaling hos den Monark, hvis Regjering er en Velgjørers og en Faders.

Gjentagende mit allerunderdanigste ivrige Ønske, anbefaler jeg mig i Deres Kongelige Majestæts Naade.

Allerunderdanigst

Johan Ludvig Heiberg.

Kjøbenhavn den 18de September 1816.
